

DENÚNCIA

Codi expedient: D934/18

Origen de l'actuació:

Denúncia sobre la possible existència d'irregularitats en els procediments de reconeixement de gossos d'assistència que es tramiten per l'òrgan competent en matèria de diversitat funcional.

Objecte de l'actuació:

Revisió de l'expedient, i anàlisi de la normativa i procediment aplicables.

Naturalesa de l'actuació:

Investigació i informe

Data de comunicació d'actuacions:

14 de novembre de 2018

Resultats de l'actuació:

S'exposa a continuació un resum de les conclusions i recomanacions emeses per la Inspecció General de Serveis.

Conclusions:

Primera. Quant a la designació dels membres dels "comitès de qualificació per a l'avaluació i el reconeixement de gossos d'assistència en la Comunitat Valenciana", formalitzada mitjançant Resolució de la Direcció General de Diversitat Funcional, de 15 de febrer de 2018 (DOGV 12.03.18), es constata que no s'ha seguit el procediment establert.

No obstant això, no consta que la denunciant haja recorregut en via administrativa, ni judicial, la resolució. L'avaluació detallada de l'aplicació del dret administratiu en un procediment concret competeix a la jurisdicció contenciós-administrativa. L'associació denunciant degué fer ús de la seua legitimitació activa per a recórrer en el seu moment la resolució indicada, si estimava que existien motius fundats per a això.

Quant als possibles conflictes d'interés en què hagueren pogut incórrer els membres designats, sí que consta que s'ha presentat escrit de recusació per part de l'associació denunciant, sense que tampoc aquest aspecte haja de ser avaluat per aquesta Inspecció.

Segona. La tramitació de la sol·licitud de reconeixement i acreditació presentada per la denunciant s'ha realitzat aplicant de forma analògica la normativa vigent. S'ha "ampliat" per la via de fet la tipologia de "programes de teràpia assistida amb animals de companyia" al supòsit sol·licitat per l'associació denunciant que no està previst amb claredat en la norma.

Sense entrar a valorar les motivacions d'aquesta decisió que semblen residir en un intent de donar cobertura a noves necessitats socials que han anat sorgint després de l'aprovació de la norma, aquesta Inspecció no considera que puguen realitzar-se interpretacions analògiques en aquests casos.

L'existència mateixa d'un procediment per al reconeixement i acreditació de gossos d'assistència ve motivada per raons d'interés general. El fet de facilitar a persones amb necessitats especials la possibilitat de disposar d'assistència, ja siga de suport o terapèutica, prestada per "gossos acreditats" especialment entrenats que poden millorar la seua qualitat de vida, ha de conjugar-se amb la salvaguarda de la seguretat dels mateixos usuaris i de la resta de la població que, a partir d'aquests reconeixements, haurà de conviure amb els animals en tots aquells espais que permet l'acreditació, la llista de la qual és molt àmplia (articles 1 i 2 de la Llei 12/2003).

Aquesta indeterminació inicial en la qualificació del projecte podria haver generat falses expectatives i confusió a l'associació denunciant que podria haver percebut que la norma es pot adaptar al projecte, quan això sempre ha de ser al contrari.

Tercera. De la informació facilitada per l'òrgan competent que té encomanada la tramitació del procediment d'acreditació de gossos d'assistència, es desprén que no es compta amb la participació dels responsables de la Conselleria d'Agricultura (personal veterinari) que hauria de donar suport en els processos d'avaluació dels animals, tant en l'òrgan de coordinació interdepartamental creat per la norma, com en els comitès avaluadors.

La persona que té encomanada la tramitació d'aquestes sol·licituds, ja des de l'aprovació de la norma en 2006, hauria vingut suplint en la mesura de les seues possibilitats la possible inoperància i llacunes dels instruments previstos per la regulació per al desenvolupament d'aquests procediments. Aquesta Inspecció no ha entrat a valorar quines són les causes que aquest marc regulador no haja pogut acatar-se des de la seua mateixa entrada en vigor, s'estima suficient posar aquest fet de relleu amb la finalitat que es procedisca a revisar la situació.

Recomanacions:

Primera. El rigor i la seguretat jurídica obliguen a una observança escrupolosa de la normativa d'aplicació. Seria convenient que les dues conselleries implicades en el procediment d'acreditació i reconeixement de gossos d'assistència iniciaren un procés conjunt d'anàlisi de la normativa aprovada en el seu moment i de les desviacions pràctiques en la seua aplicació. Tot això amb la finalitat d'adoptar les mesures organitzatives oportunes per a evitar les disfuncions operatives que s'estan produint, d'una banda; així com per a escometre possibles canvis conceptuals i procedimentals en la normativa, si fóra necessari per a adaptar-la a la realitat social i administrativa.

Les mesures a adoptar han de permetre una adequada tramitació dels expedients, sense haver de recórrer a la simplificació procedimental per la via de fet. Així com una concreta i clara definició dels projectes, especialment els de "teràpia assistida amb animals de companyia" que, en opinió d'aquesta Inspecció, no compten amb una regulació clara.

Amb la finalitat de realitzar una aplicació de la norma que resulte garantista amb tots els interessos i drets en joc que van ser ponderats en el moment de la seua aprovació, seria procedent evitar la tramitació de les sol·licituds en la forma actual i, per contra, hauria d'aplicar-se la normativa en els seus estrictes termes, mentre no es produísca una modificació d'aquesta.

Segona. Pel que fa a l'expedient objecte de denúncia, seria recomanable que s'aplique la norma de forma exhaustiva, evitant analogies i possibles dilacions innecessàries, i es transmeta als sol·licitants una visió clara de les possibilitats reals d'acreditar o no els gossos per a un programa d'aqueix tipus, d'acord amb la normativa vigent.